

Uit huis trouwen

Minder dan tien procent van de jongeren stapt tegenwoordig direct vanuit het ouderlijk huis in het huwelijksbootje. In sommige gemeenten ligt het percentage jongeren dat uit huis trouwt aanzienlijk hoger. Met name in gemeenten met een hoog aandeel orthodox gereformeerden verlaten veel jongeren het ouderlijk huis pas op het moment dat ze gaan trouwen.

In een klein aantal Nederlandse gemeenten trouwt minstens één op de vier jongeren meteen bij het verlaten van de ouderlijke woning. Relatief zeer hoog is het aandeel jongeren dat uit huis trouwt in een groot aantal gemeenten in de zogeheten *Bible Belt*, het gebied dat loopt van de Zeeuwse eilanden via de Betuwe en Veluwe naar het noorden van Overijssel.

In Staphorst en Rijssen trouwen vijf van de tien jongeren wanneer ze uit huis gaan, in Urk en Genemuiden doen zelfs zes van de tien jongeren dat. Het aantal huwelijken dat van huis uit plaats vindt in deze gemeenten vormt maar liefst een kwart van het totaal aantal mensen dat vanuit het ouderlijk huis trouwt in Nederland.

Vasthouden aan tradities

In de orthodox-gereformeerde cultuur komt het ongehuwd samenwonen nauwelijks voor. Het vasthouden aan deze traditie is ook de belangrijkste reden waarom anno 1999 jongeren in gemeenten met veel orthodox-gereformeerden vaak direct trouwen wanneer ze het ouderlijk huis verlaten. Gereformeerden hechten aan tradities. Uit eerder onderzoek is gebleken dat ruim vier van de tien gereformeerden de huwelijksstatus als 'heel erg belangrijk' ervaren. Onder Nederlands-hervormden, rooms-katholieken en onkerkelijken leeft het huwelijk minder.

Drie van de tien Nederlands-hervormden en twee van de tien onkerkelijken antwoordden desgevraagd het huwelijk heel belangrijk te vinden.

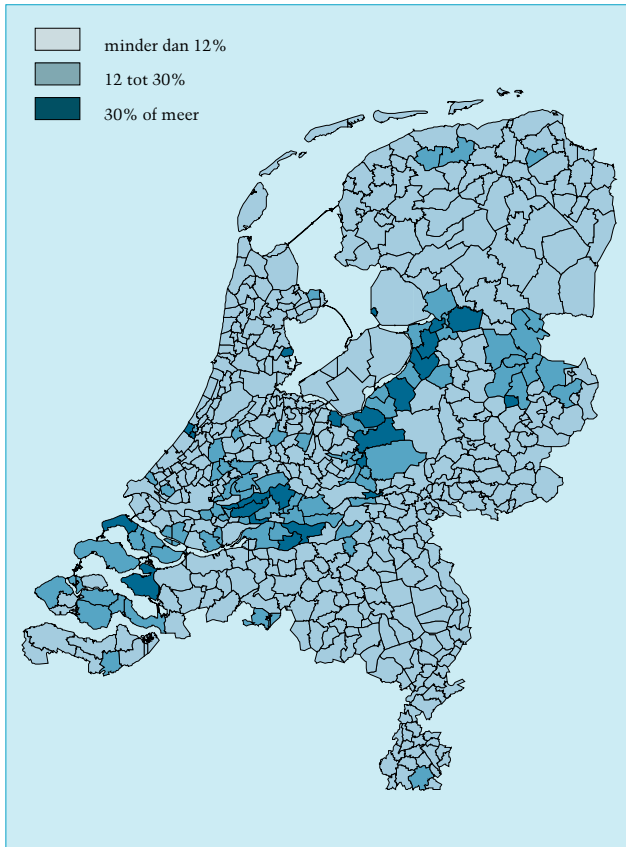
Ook andere familiale waarden zoals leven voor het gezin, de toekomst van de kinderen en een gelukkig gezinsleven scoren hoger bij gereformeerden dan bij andere gezindten.

Vruchtbaarheidscijfers

De vruchtbaarheidscijfers van vrouwen uit de *Bible Belt* liggen hoger dan van vrouwen die buiten dit gebied wonen. Zo lag in Urk het kindertal per vrouw op 3,0; in Genemuiden en Staphorst op 2,6. In Rijssen kregen vrouwen gemiddeld minder kinderen dan vrouwen in de drie vorige gemeenten, te weten 2,1. Dit is nog steeds hoger dan het landelijke gemiddelde kindertal per vrouw. Dit gemiddelde was 1,7 in 1999.

Ook het vruchtbaarheidscijfer van vrouwen naar kerkelijk gezindte verschilt. Orthodox-gereformeerde vrouwen die eind jaren veertig en in de jaren vijftig zijn geboren hebben gemiddeld bijna drie kinderen. Vrouwen die zich tot andere protestantse groeperingen rekenen hebben er gemiddelde ruim twee. Bij rooms-katholiek en onkerkelijke vrouwen ligt het kindertal gemiddeld beneden de twee.

Percentage jongeren dat trouwt vanuit het ouderlijk huis per gemeente

Ontkerkelijkijking

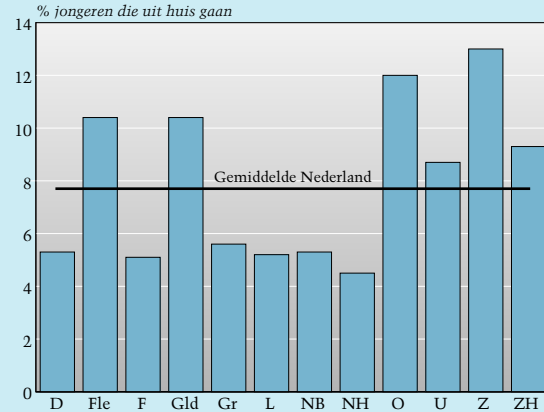
Het is te verwachten dat het percentage jongeren dat vanuit huis trouwt de komende jaren verder zal dalen. Dit komt ten eerste doordat het verwachte kindertal voor vrouwen met een gereformeerde achtergrond sterker daalt dan van andere vrouwen. Orthodox-gereformeerde vrouwen verwachten weliswaar nog steeds het hoogste kindertal, maar het verschil met overige vrouwen is bij jonge generaties kleiner dan bij oudere generaties.

Ontkerkelijkijking speelt waarschijnlijk een kleinere rol. Bij orthodox-gereformeerden is de ontkerkelijkijking namelijk gering. Wel stappen relatief veel mensen over naar een andere kerkelijke gezindte, voornamelijk naar andere protestantse groeperingen. Zoals de Nederlandse Hervormde kerk, de Gereformeerde Kerk of de Gereformeerde Bond. Van grotere invloed is de cultuurverandering die zich voordoet bij de jeugd in de orthodox-gereformeerde gemeenten. In veel gezinnen is de aanwezigheid van een televisie geen taboe meer en gaat de jeugd in het weekend uit in buurtgemeenten. Sport en andere activiteiten vinden ook steeds meer plaats op zondag.

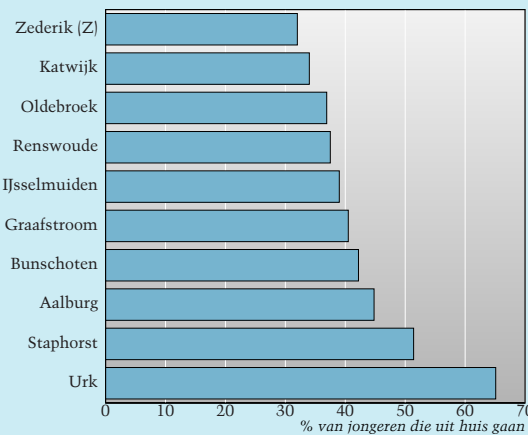
Helma Schapendonk-Maas

Jongeren die uit huis trouwen, 1999/2000

per provincie

top-10 gemeenten

Gemeentelijke Basis Administratie

In dit artikel wordt de samenhang tussen autochtone jongeren die direct in het huwelijksbootje stappen bij het verlaten van het ouderlijk huis en de kerkelijke gezindte onderzocht. Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van de Gemeentelijke Basis Administratie (GBA). Het onderzoek richt zich op het uit huis gaan in 1999. Daarvoor is in de GBA gekeken naar het aantal mensen dat op 1 januari 1999 nog thuis woonde en op 1 januari 2000 niet meer. Op deze manier ontstaat een groep mensen die in de loop van 1999 het ouderlijk huis heeft verlaten.

In de GBA zijn ook gegevens opgenomen over het geboorteland, plaats van herkomst en burgerlijke staat. Met deze gegevens is het eenvoudig te bepalen uit welke gemeente de autochtone jongeren die vanuit huis trouwen afkomstig zijn. Helaas bevat de GBA geen informatie over de geloofsovertuiging. Voor verdere informatie is dan ook gebruik gemaakt van andere onderzoeken.